

З. Зеленін В. В. По той бік правди: нейролінгвістичне програмування як зброя інформаційно-пропагандистської війни. Вінниця: Віндрук, 2015. 384 с.

ШАТИЛО Л. В.

студентка, Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ,
shatylolv@krok.edu.ua

ВОВЧЕНКО О. В.

к.е.н., доцент кафедри міжнародних відносин та журналістики,
Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ,
VovchenkoOV@krok.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-7502-5702>

ВПЛИВ МАС-МЕДІА НА ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ

Актуальність теми дослідження обумовлена розвитком засобів масових комунікацій, при цьому засоби масової інформації давно залишили межі національних держав та стали впливовою ланкою у міжнародній політиці – рупором, ретранслятором та інструментом формування громадської думки світової спільноти. Якщо говорити про Україну, то в нас євроінтеграційні процеси та глобалізація у світі загалом актуалізували для вітчизняної науки проблему визначення причин впливу мас-медіа на формування міжнародної політики.

Дослідження за даною темою здійснювали як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Наприклад, український дослідник В. Пантелєєв виокремив чотири епохи в еволюції ЗМІ: епоха газет; радіоепоха (газети, радіо); телеепоха (газети, радіо, телебачення); епоха глобалізації (газети, радіо, телебачення, Інтернет). Проблеми ЗМІ та їхнього впливу на міжнародну політику лягли в основу наукових розробок американських дослідників П.

О'Геффернана [1] та Б. Коена [2], які поклали початок обґрунтуванню ролі мас-медіа у зовнішньополітичній діяльності. Подібні аспекти політичної комунікації вивчали М. Остапенко [3], Г. Щедрова [4] та ін. Проте, зміни в міжнародній політиці залишають не дослідженими багато питань, які потребують детально та глибокого вивчення.

У новітній історії, особливо наприкінці холодної війни, ЗМІ були ключовим фактором у формуванні та здійсненні зовнішньої політики держав. ЗМІ мають можливість впливати на прийняття рішень, а також встановлювати умови, які держави як актори враховують у зовнішньополітичних процесах. Однак вважалося, що ця здатність зміниться від розвинених країн до країн, що розвиваються. Зрозуміло, що медіа самі по собі не мають повноважень формувати зовнішню політику, але це сильно залежить від рівня розвитку країни. Успіх ЗМІ у впливі на зовнішню політику залежить від політичного устрою, на який вони намагаються тиснути. У розвинутих країнах, де медіа, як правило, є приватними, вплив є ширшим і глибшим, ніж у країнах, що розвиваються, де більшість медіа зазнають маніпуляцій з боку уряду. ЗМІ мають прагнути впливати на зовнішню політику шляхом використання інформації відповідної якості для формування політики, особливо в країнах, що розвиваються, де ЗМІ є відсталими, а медіа-персонал залишається недостатньо підготовленим і обладнаним для вирішення питань високого рівня. Таким країнам варто розширити повноваження громадських та медіа-інституцій щодо обміну інформацією, особливо щодо питань врегулювання конфліктів, оскільки це покращить довіру громадськості до інформації, що передається ЗМІ [5].

Мас-медіа впливають на результати політичних та дипломатичних рішень, проте цей вплив залежить від кількох умов: масштаб події, швидкість розгортання події, доступність журналістів до всієї необхідної інформації. Всесвітньо відомий термін «ефект CNN», який означає рівень впливу ЗМІ на політичні події, був введений співробітниками Пентагону ще у 90-х рр. [6]. З

розвитком міжнародних мас-медіа з'явилися нові форми впливу на міжнародну політику, наприклад, «ефект Аль-Джазіра» [7].

Світові тенденції показують, що ЗМІ, крім засобу впливу на міжнародну політику, є ще й політичною владою («четверта влада»). Тобто, вони створюють події, досліджують та демонструють різні варіанти політичного розвитку, створюють імідж країни на міжнародній арені. Звичайно, в цьому процесі важливу роль відіграє еволюція комунікаційних технологій: від газети до Інтернету, а також, вплив глобалізації та інтеграції світової політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

O'Heffernan P. Mass Media and American Foreign Policy: Insider Perspectives on Global Journalism and the Foreign Policy Process. Norwood : Ablex, 1991. 262 p.

1. Cohen B. The Press and Foreign Policy, Princeton. NJ : Princeton University Press, 1963. 288 p.

2. Остапенко М. Політична комунікація : теоретичні аспекти дослідження. *Політичний менеджмент*. 2012. № 3. С. 135-144.

3. Щедрова Г. П. Детермінанти впливу мас-медіа на формування міжнародної політики. *Актуальні проблеми політики*. 2017. Вип. 60. С. 105-116.

4. Abdilatif M. A. Influence of the media on foreign policy of a state: A comparative analysis of Kenya and Britain. URL: <http://erepo.usiu.ac.ke/bitstream/handle/11732/3536/ABDILATIF%20MAALIM%20ADAN%20MIR%202017.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

5. Papadopoulos E. Mass Media and International Relations: The «CNN Effect» and the role of the Mass Media in foreign policy formulation. URL: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/Politikon_15_1_2%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/Politikon_15_1_2%20(1).pdf)

6. Seib P. The Al-Jazeera effect: How the new global media are reshaping world politics. URL: